

PYTANIA KONTROLNE – TEMAT: BOROWCE

CZĘŚĆ 1

Pytania otwarte

(podaj krótkie odpowiedzi)

1. Wymień trzy cechy fizyczne boru odróżniające go od pozostałych borowców.
2. Wyjaśnij, dlaczego bor nie tworzy związków jonowych z prostymi kationami B^{3+} .
3. Opisz trójstopniowy proces otrzymywania boru z boraksu.
4. Do czego wykorzystuje się bor w przemyśle elektronicznym i szklarskim?
5. Wyjaśnij, na czym polega zastosowanie kwasu ortoborowego w chemii analitycznej do wykrywania boru.
6. Opisz strukturę anionu boraksu $B_4O_5(OH)_4^{2-}$ i wskaż, jakie grupy funkcyjne w nim występują.
7. Czym charakteryzują się peroksoborany i jakie jest ich zastosowanie?
8. Wyjaśnij, dlaczego diboran (B_2H_6) nazywany jest związkiem elektronodeficytowym. Ile elektronów walencyjnych ma do dyspozycji cząsteczka B_2H_6 , a ile potrzebowałaby, gdyby wszystkie wiązania były typowymi wiązaniami dwuelektronowymi?
9. Wymień dwie odmiany azotku boru $(BN)_x$ i wskaż, czym różnią się pod względem przewodnictwa elektrycznego.
10. Dlaczego borazynę ($B_3H_6N_3$) nazywa się „nieorganicznym benzenem” i czym różni się od benzenu pod względem reaktywności?
11. Wyjaśnij, dlaczego trihalogenki boru (BF_3 , BCl_3 itd.) są kwasami Lewisa. Uszereguj je według malejącej mocy kwasowej.
12. Napisz równanie reakcji hydrolizy BCl_3 oraz reakcji z alkoholem metylowym.
13. Podaj wzór węgliku boru i opisz jego właściwości mechaniczne oraz podobieństwo do diamentu.
14. Wyjaśnij, co to jest pasywacja glinu i dlaczego zbiorniki aluminiowe nadają się do transportu stężonego kwasu azotowego(V).
15. Napisz równania reakcji glinu z rozcieńczonym i stężonym (na gorąco) kwasem siarkowym(VI).
16. Napisz równania reakcji glinu z rozcieńczonym i stężonym roztworem NaOH. Podaj nazwy powstających kompleksów.

17. Wyjaśnij, dlaczego roztwory soli glinu (np. AlCl_3) mają odczyn kwasowy.
18. Czym charakteryzuje się metoda aluminotermiczna? Napisz równanie reakcji otrzymywania chromu z tlenku chromu(III).
19. Wyjaśnij, na czym polega efekt biernej pary elektronowej na przykładzie talu.
20. Wymień dwa podobieństwa związków talu(I) do związków litowców oraz dwa podobieństwa do związków srebra(I).

CZĘŚĆ 2

Pytania zamknięte

(jedna poprawna odpowiedź)

21. Bor w skali Mohsa ma twardość:
a) 5   b) 7   c) 9   d) 10
22. Związek nazywany „białym grafitem” to:
a) boraks   b) azotek boru (odmiana heksagonalna)   c) węglík boru   d) diboran
23. W wyniku reakcji glinu ze stężonym NaOH powstaje:
a) $\text{Al}(\text{OH})_3$ b) Al_2O_3 c) $\text{Na}[\text{Al}(\text{OH})_4]$ d) $\text{Na}_3[\text{Al}(\text{OH})_6]$
24. Który z wymienionych kwasów na zimno nie rozтворя glinu (pasywacja)?
a) HCl (stężony)   b) H_2SO_4 (stężony)   c) H_2SO_4 (rozcieńczony)   d) HNO_3 (rozcieńczony)
25. Barwa płomienia charakterystyczna dla estrów boru to:
a) żółta   b) czerwona   c) niebieska   d) zielona
26. Wskaż wzór diboranu:
a) B_2H_4 b) B_2H_6 c) BH_3 d) B_4H_{10}
27. Węglík boru jest:
a) związkiem stechiometrycznym o wzorze B_4C b) związkiem niestechiometrycznym   c) miękkim materiałem   d) dobrym przewodnikiem prądu

28. Która z właściwości nie dotyczy azotku boru w odmianie heksagonalnej?

- a) budowa warstwowa   b) przewodzi prąd elektryczny   c) odporność chemiczna   d) wysoka temperatura topnienia

29. Jon Tl^+ wykazuje podobieństwo do:

- a) Al^{3+} b) Ga^{3+} c) K^+ i Ag^+ d) Mg^{2+}

30. W wyniku hydrolizy boraksu roztwór ma odczyn:

- a) kwasowy   b) zasadowy   c) obojętny   d) silnie kwasowy

Powodzenia!